

แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนใน
กลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
Guidelines for developing administrative skills of school administrators in
phanat nikhom group 3 under chonburi primary educational service area office 2

พรพิมล บานเย็น¹, และ มินมาส พรานป่า²

Ponpimon Banyen¹, and Meanmas Pranpa²

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา¹

วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร²

Master of Education (Educational Administration)¹

College of Teacher Education Phranakhon Rajabhat University²

*Corresponding author, email: Madypink99@gmail.com

Retrieved: 24-07-2024; Revised: 23-08-2024; Accepted : 31-07-2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ใช้แนวคิดของฮอเลย์ อิงลิช และสเตฟฟี (Hoyle, English & Steffy, 1998) เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 ประชากร คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 3 จำนวน 129 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 และผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดชลบุรี จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับทักษะการบริหาร คือ 1.1) ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ 1.2) การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร 1.3) การจัดการเรียนรู้ 1.4) การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร 1.5) การพัฒนาบุคลากร 1.6) การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน 1.7) การกำหนดนโยบายและการปกครอง 1.8) ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ 1.9) การบริหารจัดการองค์กร 1.10) การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผล และการวางแผน และ 2) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า 2.1) ทักษะการวิจัยทางการศึกษาการประเมินผลและการวางแผน ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาถึงความสำคัญของการวิจัย และส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน นำผลที่ได้มา

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลงาน ผ่านช่องทางวารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน 2.2) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ผู้บริหารควรบริหารจัดการองค์กรโดยแบ่งออกเป็น
4 ฝ่าย ใช้หลัก 4M ในการบริหารจัดการ และ SWOT สภาพปัญหาทั้งภายในและภายนอก นอกจากนี้
ผู้บริหารต้องรู้ระเบียบและกฎหมาย ยึดหลักการบริหารแบบ มีส่วนร่วมเพื่อลดความขัดแย้งในองค์กร
และชุมชน จะทำให้สถานศึกษา มีความสุข และมีประสิทธิภาพ และ 2.3) ทักษะความเป็นผู้นำที่มี
วิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรทบทวนปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จจากความรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน
การปฏิบัติตน เพื่อเพิ่มทักษะ สมรรถนะในการบริหาร และส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาดูงาน
โรงเรียนที่เป็นเลิศเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ถึงเป้าหมาย

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา ; ทักษะการบริหาร; ผู้บริหารสถานศึกษา; โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3

Abstract

The objectives of this research article are (1) to study the administrative skills of school administrators in schools in the Phanat Nikhom 3 group under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 2, and (2) to study guidelines for developing administrative skills of school administrators. The research format is a mixed methods approach. Hoyle, English, and Steffy (1998) were used as the research framework. The research area is schools in the Phanat Nikhom 3 group. The population consists of 129 teachers in the Phanat Nikhom 3 schools. The instrument used was a questionnaire with a reliability value of 0.96, and three educational administrators in Chonburi province were interviewed using a structured interview. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that:

1.The administrative skills of school administrators were overall at a high level. The administrative skills were as follows: 1.1) skills in values and ethics of leadership 1.2) skills in curriculum planning and development 1.3) skills in instructional management 1.4) skills in staff evaluation and personnel management 1.5) skills in staff development 1.6) skills in communication and community relations 1.7) skills in policy and governance 1.8) skills in visionary leadership 1.9) skills in organizational management 1.10) skills in educational research, evaluation, and planning, respectively.

2.Guidelines for developing the administrative skills of school administrators from the last three skills were found as follows: 2.1) Skills in educational research, evaluation, and planning: administrators should create awareness among teachers and personnel of the importance of research and promote classroom research to develop student quality by using innovation in teaching and learning. They should share the results and present the work through the Office of the Basic Education Commission journal. 2.2) Skills in organizational management: administrators should manage the schools divided into four parts,

using the 4M management principles and SWOT analysis of internal and external factors. In addition, administrators must know the regulations and laws and practice participatory management to reduce conflicts in organizations and communities, leading to a happy and effect

Keywords: Development Guidelines; Administrative Skills; Educational institution administrators; Schools in the Phanat Nikhom 3 group

บทนำ

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถทางการบริหารที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุภารกิจสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเร่งเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อมให้กับตนเองและสถานศึกษาให้รับมือกับความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบต่าง ๆ ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ทักษะที่หลากหลายพร้อมทั้งต้องรับกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของฮอลย์ อิงลิช และสเตฟฟี (Hoyle, English & Steffy, 1998) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะที่ทำให้ประสบความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 10 ทักษะ ได้แก่ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร ทักษะการพัฒนาบุคลากร ทักษะการวิจัยทางการศึกษาการประเมินผลและการวางแผน และทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ประกอบด้วย กลุ่มโรงเรียนในสังกัดที่ตั้งจำนวน 11 กลุ่ม ทั้งหมด 112 โรงเรียน โดยมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 1,513 คน และมีนักเรียน จำนวน 25,523 คน สภาพปัญหาที่พบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 คือ สภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้อย่างไม่เหมาะสม และขาดแคลนขาดการบูรณาการหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนไม่หลากหลาย ขาดการประชาสัมพันธ์ การแจ้งเหตุ ยังเข้าไม่ถึงผู้ปกครองและชุมชน ไม่ได้จัดทำแผนการประเมิน RT NT O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมในการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนไม่ชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษาบางท่าน ยังไม่ตระหนักและให้ความสำคัญการแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรม เพราะคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ซึ่งบางพฤติกรรมอาจจะนำไปสู่เรื่องที่ร้ายแรงยิ่งกว่า (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2, 2566) จาก

ปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น อาจจะเนื่องมาจากขาดทักษะการบริหารงาน

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารงานในโรงเรียนให้มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงทักษะการบริหารเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารที่ควรจะมีซึ่งผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์ มีความชำนาญ รู้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการวางแผนกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางประกอบการศึกษา โดยเสนอเนื้อหา ดังนี้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ฮอลย์ อิงลิช และ สเตฟฟี (Hoyle, English and Steffy, 1998) ได้ให้ความหมาย ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจการบริหารงานที่เกิดมาจากการสังเคราะห์ความรู้ด้วยตนเอง

อุษา แซ่เตียว (2559: 17) ได้ให้ความหมาย ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานของบุคคลเกิดจากพื้นฐานของความรู้ ความชำนาญ ในการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากแนวความคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลของในการบริหารงานที่เกิดจากพื้นฐานของ

ความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญ ในการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาและทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 การบริหารสถานศึกษา

อริษา วงคำจันทร์ (2561) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหาร สามารถแก้ปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ดีเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชลิตา พลายแก้ว (2562) กล่าวว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความชำนาญที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้งานในองค์กรนั้น ๆ เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

จากแนวความคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบของกลุ่มคน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการใช้อำนาจ การสั่งการการควบคุม ดูแล การระดมความรู้ เพื่อให้เกิดทางเลือกที่ดีที่สุด มีการคำนึงถึงผลกระทบและสภาพการณ์อย่างรอบด้านเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามที่ต้องการ ดังนั้น ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญของผู้บริหารสถานศึกษา ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ก่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างถูกต้องเหมาะสม และได้รับการยอมรับจากคน ในองค์กร

2.2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

แคทซ์ (1955, อ้างถึงใน สุระปะนิย์ สระทองพรม, 2556) ได้เสนอแนวทางการใช้ทักษะการบริหารทั้ง 3 ด้านจะมีความแตกต่างกันออกไป โดยที่ผู้บริหารที่อยู่ในระดับสูงนั้นต้องสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และการตัดสินใจและการมองภาพในอนาคตขององค์กร ซึ่งจะต้องมีและใช้ทักษะด้านความคิดรวบยอดมากกว่าผู้บริหารระดับกลางและระดับล่าง ส่วนผู้บริหารระดับกลางจะเป็นผู้ประสานงานนโยบายของหน่วยบังคับบัญชาไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารระดับกลางจึงต้องอาศัยการใช้ทักษะเชิงมนุษย์สัมพันธ์มากกว่าด้านอื่น ส่วนผู้บริหารระดับล่างหรือผู้ปฏิบัติงานในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยบังคับบัญชา ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะเชิงเทคนิคมากกว่าทักษะอื่น ๆ และมากผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป

ฮอลย์ อิงลิช และสเตฟฟี (Hoyle, English & Steffy, 1998) ได้เขียนหนังสือเรื่องทักษะที่ทำให้ประสบความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Skills for Successful 21st Century School Leaders) ประกอบด้วยความสามารถในการบริหารงานจำแนกได้เป็น 10 ทักษะ ได้แก่ 1) ความ

เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ 2) การกำหนดนโยบายและการปกครอง 3) การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน 4) การบริหารจัดการองค์กร 5) การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร 6) การจัดการเรียนรู้ 7) การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร 8) การพัฒนาบุคลากร 9) การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผล และการวางแผน และ 10) ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ

จากแนวคิดเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่าทักษะการบริหารมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับและทุกองค์กร เพราะการที่จะบริหารให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้นั้น ต้องมีทักษะขั้นพื้นฐาน 3 ประการ คือ ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางเทคนิค และทักษะความคิดรวบยอด ซึ่งต้องฝึกฝนให้เกิดขึ้นกับตนเอง แต่โรงเรียนหรือสถานประกอบการทางการศึกษาเป็นองค์กรซึ่งแตกต่างจากองค์กรอื่น ๆ ทั้งนี้การบริหารจึงมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นจะต้องมีทักษะด้านอื่นเพิ่มขึ้น

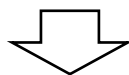
กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมตามแนวคิดของฮอลย์ อิงลิช และสเตฟฟี (Hoyle, English & Steffy, 1998) เพื่อนำมาจัดทำกรอบแนวคิดการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามภาพที่ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์
2. ทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง
3. ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน
4. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร
5. ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร
6. ทักษะการเรียนรู้
7. ทักษะการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร
8. ทักษะการพัฒนาบุคลากร
9. ทักษะการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผล และการวางแผน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยมีการแบ่งขั้นตอนงานวิจัยออกเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำรวจรายการ สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารซึ่งมี 10 ด้าน จำนวน 50 ข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จึงนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนชุมชนวัดหนองตำลึง โรงเรียนในกลุ่มพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่ประชากรในงานวิจัย จำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี และรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี ที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 3 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 10 ด้าน โดยสรุปและบรรยายเป็นความเรียงเชิงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปรากฏผลตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวม (N=129)

ทักษะที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่ม พนัสนิคม 3	μ	ρ	ระดับ	อันดับ
1	ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์	4.53	0.45	มาก	8
2	ทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง	4.53	0.46	มาก	7
3	ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน	4.57	0.45	มาก	6
4	ทักษะการบริหารจัดการองค์กร	4.53	0.44	มาก	9
5	ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร	4.62	0.43	มาก	2
6	ทักษะการจัดการเรียนรู้	4.62	0.43	มาก	3
7	ทักษะการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร	4.60	0.45	มาก	4
8	ทักษะการพัฒนาบุคลากร	4.57	0.46	มาก	5
9	ทักษะการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผล และการวางแผน	4.52	0.48	มาก	10
10	ทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ	4.66	0.43	มาก	1
รวม		4.58	0.40	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 จากมากไปน้อย ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ รองลงมา คือ ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร ทักษะการพัฒนาบุคลากร ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะการบริหารจัดการองค์กร และค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ทักษะการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผล และการวางแผน

วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพันธมิตร 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวทางการพัฒนาทักษะการวิจัยทางการศึกษาการประเมินผล และการวางแผน ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาถึงความสำคัญของการวิจัย และส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วัตรกรรมในการจัดการเรียนการสอน นำผลที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงานผ่านช่องทางวารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการองค์กร ผู้บริหารควรบริหารจัดการองค์กรโดยแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ใช้หลัก 4M ในการบริหารจัดการ และ SWOT สภาพปัญหาทั้งภายในและภายนอก นอกจากนี้ผู้บริหารต้องรู้ระเบียบและกฎหมาย ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อลดความขัดแย้งในองค์กรและชุมชน จะทำให้สถานศึกษามีความสุข และมีประสิทธิภาพ
3. แนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรทบทวนปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จจากความรู้ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน เพื่อเพิ่มทักษะ สมรรถนะในการบริหาร และส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาศึกษา ดูงานโรงเรียนที่เป็นเลิศเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ถึงเป้าหมาย
4. แนวทางการพัฒนาทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง ผู้บริหารควรยึดหลักการปกครองตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อลดความขัดแย้ง ยึดระเบียบ ข้อบังคับ มีความโปร่งใสในการบริหารยึดหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี เช่น การเสริมแรงในเชิงบวก มีกระบวนการเชื่อมความสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ และกำกับติดตาม การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อนำมาวางแผนในปีการศึกษาต่อไป
5. แนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ผู้บริหารต้องมีทักษะ การสื่อสารที่ดี ให้เกียรติผู้ที่มีอายุมากกว่า โดยไม่ยึดติดกับตำแหน่งและยึดหลักฉันทามติ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้คำแนะนำ เห็นชอบ สนับสนุน ซึ่งหลักฉันทามติทำให้เกิดความขัดแย้ง เพราะทุกคนมีส่วนร่วมคิด และมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครู
6. แนวทางการพัฒนาทักษะการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารต้องมีการประชุมวางแผนและมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ
7. แนวทางการพัฒนาทักษะการประเมินผลงาน และการบริหารบุคลากร ผู้บริหารควรมีวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ และผู้บริหารต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับครูในการจัดการเรียนการสอน เช่น การนิเทศการสอน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนสื่อการเรียน เพื่อสร้างห้องเรียนคุณภาพ
8. แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารที่ดีต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา คือ หลักสูตรสถานศึกษาโดยหลักสูตรต้องสอดคล้องกับบริบทสภาพของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
9. แนวทางการพัฒนาทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมตัวชี้วัด เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถ และผู้บริหารมีการติดตาม นิเทศการสอน และ ผลการ

จัดการเรียนการสอน 10.แนวทางการพัฒนาทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ ผู้บริหารควร ให้ความสำคัญ ธรรมชาติ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น และนำความคิดเห็นมาปฏิบัติเป็นรูปธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 จากมากไปน้อย ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้ดังนี้ ทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ รองลงมา คือ ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร ทักษะการพัฒนากุศลกร ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะการบริหารจัดการองค์กร และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญ ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ก่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีการบริหารจัดการให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และก้าวหน้ายุคเทคโนโลยี เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรศร เจียมทอง (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2564) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ดังนี้ ทักษะการวิจัยทางการศึกษาการประเมินผล และการวางแผน มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาถึงความสำคัญของการวิจัย และส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน นำผลที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลงานผ่านช่องทางวารสาร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทักษะการบริหารจัดการองค์กร มีแนวทางการพัฒนา

ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารควรบริหารจัดการองค์กรโดยแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ใช้หลัก 4 M ในการบริหารจัดการ และ SWOT สภาพปัญหาทั้งภายในและภายนอก ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อลดความขัดแย้งในองค์กรและชุมชน ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารควรทบทวนปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ จากความรู้ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน และส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา คูงาน โรงเรียนที่เป็นเลิศ เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ถึงเป้าหมาย ทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารควรยึดหลักการปกครองตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อลดความขัดแย้ง ยึดระเบียบ ข้อบังคับ มีความโปร่งใสในการบริหาร ยึดหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี เช่น การเสริมแรงในเชิงบวก มีกระบวนการเชื่อมความสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาวางแผนในปีการศึกษาต่อไป ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดีให้เกียรติผู้ที่มีอายุมากกว่า โดยไม่ยึดติดกับตำแหน่งและยึดหลักฉันทามติ ซึ่งหลักฉันทามติทำให้เกิดความขัดแย้ง เพราะทุกคนมีส่วนร่วมคิด ทักษะการพัฒนานุเคราะห์ มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารต้องมีการประชุมวางแผนและมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ ทักษะการประเมินผลงาน และการบริหารบุคลากร มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้

ผู้บริหารควรมีวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ และผู้บริหารต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับครูในการจัดการเรียนการสอน เช่น การนิเทศการสอน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนสื่อการเรียน เพื่อสร้างห้องเรียนคุณภาพ ทักษะการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารที่ดีต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา คือ หลักสูตรสถานศึกษาโดยหลักสูตรต้องสอดคล้องกับบริบทสภาพของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมตัวชี้วัด เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถ และผู้บริหารมีการติดตาม นิเทศการสอน และผลการจัดการเรียนการสอน ทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ มีแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ดังนี้ ผู้บริหารควรมีความเป็นธรรม บริหารงานแบบมีส่วนร่วม รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น และนำความคิดเห็นมาปฏิบัติเป็นรูปธรรม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้อันเป็นผลมาจากการวิจัย คือ แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยสังเขปดังนี้

1. ทักษะการวิจัยทางการศึกษาการประเมินผล และการวางแผน ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาถึงความสำคัญของการวิจัย และส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

2. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ผู้บริหารควรบริหารจัดการองค์กรโดยแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ใช้หลัก 4 M ในการบริหารจัดการ และ SWOT สภาพปัญหาทั้งภายในและภายนอก ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อลดความขัดแย้งในองค์กรและชุมชน

1. ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรทบทวนปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จจากความรู้ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน และส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาศึกษา ดูงาน โรงเรียนที่เป็นเลิศ เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ถึงเป้าหมาย

2. ทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง ผู้บริหารควรยึดหลักการปกครองตามหลัก

ธรรมาภิบาล เพื่อลดความขัดแย้ง ยึดระเบียบ ข้อบังคับ มีความโปร่งใสในการบริหาร ยึดหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม

3. ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ผู้บริหารต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี ให้เกียรติผู้ที่มีอายุมากกว่า โดยไม่ยึดติดกับตำแหน่งและยึดหลักฉันทามติ ซึ่งหลักฉันทามติทำให้ไม่เกิดความขัดแย้ง เพราะทุกคนมีส่วนร่วมคิด

4. ทักษะการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้บริหารต้องมีการประชุมวางแผนและมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ

5. ทักษะการประเมินผลงาน และการบริหารบุคลากร ผู้บริหารควรมีวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ และผู้บริหารต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับครูในการจัดการเรียนการสอน

6. ทักษะการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารที่ดีต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา คือ หลักสูตรสถานศึกษาโดยหลักสูตรต้องสอดคล้องกับบริบทสภาพของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

7. ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมตัวชี้วัด เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถ และผู้บริหารมีการติดตาม นิเทศการสอน และผลการจัดการเรียนการสอน

8. ทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ ผู้บริหารควรมีความเป็นธรรม บริหารงานแบบมีส่วนร่วม รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น และนำความคิดเห็นมาปฏิบัติเป็นรูปธรรม

สรุป

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ 1) ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของหน่วยงานขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มีการวางแผน และมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน 2) ทักษะการกำหนดนโยบายและการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ตระหนักถึงนโยบายขององค์กร มีระเบียบแบบแผน และปกครองโดยยึดหลักธรรมาภิบาล 3) ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถสื่อสารที่ดีนำไปสู่การรับรู้ เรียนรู้ ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันของบุคลากรทั่วทั้งองค์กร 4) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามี

ความสามารถบริหารทรัพยากร บริหารคน และบริหารงานด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาจัดการความขัดแย้งภายในองค์กร 5) ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถออกแบบหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นสำคัญ สอดรับกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง 6) ทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนการจัดองค์การ การอำนวยการ การควบคุมดูแลเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร และการวัดผล 7) ทักษะการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีคุณภาพ และชี้แนะแนวทางจากข้อสรุปที่ได้จากผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อนำไปปรับผลการปฏิบัติงานของตนต่อไป 8) ทักษะการพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถพัฒนาบุคลากร โดยมีการจัดทำแผน และประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรแบบครบวงจรเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ 9) ทักษะการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผล และการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย พัฒนานำวิจัยมาใช้ในการบริหารวางแผน และพัฒนาองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย 10) ทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความตรงไปตรงมา ปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1) ทักษะการวิจัยทางการศึกษาการประเมินผล และการวางแผน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้บริหารนำผลการวิจัยมาสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนางานโรงเรียนอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาถึงความสำคัญของการวิจัย และส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน นำผลที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลงานผ่านช่องทางวารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาจัดการความขัดแย้งภายในโรงเรียน

ดังนั้น ผู้บริหารควรบริหารจัดการองค์กรโดยแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ใช้หลัก 4M ในการบริหารจัดการ และ SWOT สภาพปัญหาทั้งภายในและภายนอก นอกจากนี้ผู้บริหารต้องรู้ระเบียบและรู้

กฎหมาย ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อลดความขัดแย้งในองค์กรและชุมชน จะทำให้สถานศึกษามีความสุข และมีประสิทธิภาพ

1.3) ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้ทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำพาโรงเรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์

ดังนั้น ผู้บริหารควรทบทวนปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จจากความรู้ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน เพื่อเพิ่มทักษะ สมรรถนะในการบริหาร และส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นเลิศ เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ถึงเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร และทักษะการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการพัฒนายิ่งขึ้น

2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อจะได้นำข้อมูลมาพัฒนาต่อยอดของการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ไกรศร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชลิตา พลายแก้ว. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหาร- การศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2565. สพป.ราชบุรี เขต 2. <https://drive.google.com/drive/folders/1--aQ6kiHeFoPB3qOWWI9CWtOBrRvq7-b>.
- อริษา วงคำจันทร์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กับคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ราชบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

อุษา แซ่เตียว. (2559). ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Hoyle, John R., English, Fenwick W., and Steffy, Betty E. (1998). *Skills for Successful 21st Century School Leaders: Standards for Peak Performers*. Virginia: American Association of School Administrators.

Katz, Robert L. (1974). Skills of an Effective Administrators. *Harvard Business Review*, 5(3), 90–102.